

Bijlage 1 Grenzeloos

een foto uit Gaza

“Alles heeft zijn grens - alleen drieste schaamteloosheid is grenzeloos.” Dit schreef Korczak op 22 juli 1942 (ruim twee weken voor hij met de kinderen werd weggevoerd) in zijn dagboek.

Toen op 7 oktober Hamas-leden het zuiden van Israël invielen en daar schaamteloos mensen vermoordden, verkrachtten en gijzelaars meenamen, moest ik aan deze zin denken. Korczak vervolgt: *“De autoriteiten hebben gelast het ziekenhuis aan de Stawkistraat te ontruimen. En de directrice moet de ernstig zieken uit de Stwakistraat in de Zelnasastraat opnemen. Wat te doen?”*

Toen vervolgens Israël met grote overmacht zich ‘verdedigde’ en Gaza binnenviel en ook ziekenhuizen aanviel, moest ik weer aan die tekst van Korczak denken.

Wie kan ons uitleggen dat inmiddels ruim 13.000 kinderen gedood (vermoord?) konden worden als vergelding, als verdediging van de staat Israël? *“Wat te doen?”*

En wij gaan gewoon verder met ons leven. Zo nu en dan staan we even stil bij de grenzeloze schaamteloosheid in Oekraïne, Gaza, Soedan...

In datzelfde dagboek schrijft Korczak: *“Aan niets went de mens zo gemakkelijk als aan andermans ongeluk.”* Het is allang geen voorpagina-nieuws meer.

Toen wij eind oktober 2023 in Warschau warentvoor een studiereis en het weeshuis van Korczak bezochten schreef ik dit gedicht:

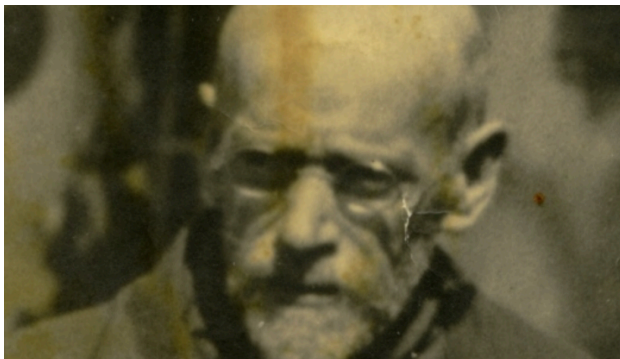
Is dat dan recht?

Als Korczak nu in Israël zou wonen
of in Gaza tussen Palestijnen
wat zou hij zeggen
denken
wat zou hij ervan vinden
nu zoveel kinderen in een graf verdwijnen
nu terroristen kinderen ontvoeren
of vermoorden
daar zijn geen woorden voor

maar als dan oog om oog
en tand om tand regeert
is dat dan goed
of weer verkeerd
hoe moeten we dan verder leven?
Korczak sprak toch altijd van vergeven
wat zou hij nu hebben gedaan?

Hij heeft toch ooit gezegd:
geen wraak,
herstel het recht...
Waar zou hij nu hebben gestaan?

Arie de Bruin

Ik wens niemand kwaad. Dat kan ik niet. Ik weet niet hoe men dat doet.

(UIT: Dagboek van het ghetto, Janusz Korczak)

(één van de laatste foto's van Janusz Korczak)